

Dnr SBN 2018/287

§ 131 Remiss: Betänkande Vägar till hållbara vattentjänster

Sammanfattning

Stadsbyggnadsnämnden har ombetts lämna ett remissvar på den statliga utredningen SOU 2018:34, Vägar till hållbara vattentjänster som är framtagen av Utredningen om hållbara vattentjänster.

Hanninge kommuns va-huvudman har valt att lämna synpunkter på de ändringar i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster som utredningen föreslår eftersom det är denna lag som i huvudsak reglerar kommunens och i förlängningen va-huvudmannens ansvar för vatten- och avloppstjänster. Utredningen fick även ett tilläggsuppdrag att utreda bland annat *vilka möjligheter som finns enligt nuvarande regler att vidta åtgärder för anpassning av dagvattenhanteringen till ett förändrat klimat och föreslå hur va-taxan kan användas för att finansiera sådana anpassningsåtgärder.*

Eftersom detta direkt kommer påverka va-huvudmannens verksamhet har remissvar lämnats även på detta.

Stadsbyggnadsförvaltningen föreslår att nämnden lämnar nedan formulerade remissvar till Utredningen om hållbara vattentjänster.

Förvaltningens synpunkter

Angående förslag till ändring i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster tillägg till 6§ 1 stycket.

Vid bedömningen av behovet av en vattentjänst enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till möjligheten att på ett annat sätt uppnå ett motsvarande skydd för människors hälsa och miljön.

Det är bra att utredningen föreslår en ny lydelse som öppnar upp möjligheten till andra typer av gemensamma va-anläggningar än kommunala eftersom fler enskilda avlopp potentiellt sätt kommer att kopplas till reningsanläggningar som fungerar vilket är till förmån för människors hälsa och miljön. Dock är frågan hur ofta dessa alternativa lösningar (gemensamhetsanläggningar) kommer vara mer samhällsekonomiskt lönsamma. Ofta blir

gemensamhetsanläggningar billigare för att de inte håller samma kvalitet som kommunala anläggningar eller att markåtkomst och liknande löses med hjälp av olika överenskommelser som inte är juridiskt hållbara på lång sikt om konflikter uppstår. Det är ett problem som va-huvudmän i dagsläget måste förhålla sig till då de kan tvingas att ta över dessa anläggningar ifall fastighetsägarna inte längre kan eller vill ta hand om dem. Vill man gå vidare med utredningens förslag bör ett uppdrag ges till förslagsvis Boverket om att de ska ta fram tekniska krav och standarder på hur gemensamma va-anläggningar ska utformas så att de byggs på ett hållbart och fackmannamässigt sätt. Det skulle ge de anslutna fastighetsinnehavarna en väl fungerande anläggning och det skulle minska problemen och kostnaderna för va-huvudmannen vid ett eventuellt övertagande.

Planering av vattentjänster

6 a § För varje kommun ska finnas en av kommunfullmäktige fastställd plan för hur kommunen långsiktigt ska uppfylla sina skyldigheter att ordna vattentjänster enligt 6 §.

Stadsbyggnadsförvaltningen är positiv till att ett helhetsgrepp ska tas kring alla vattentjänster och deras utveckling samt att det ska förankras i kommunens politiska del så väl som i dess tjänstemannadelen.

Det är dock nödvändigt att mindre justeringar av till exempel tidsplaner kan göras utan att hela planen behöver gå ut på samråd. I betänkandet står att så ska kunna göras om bara ett fåtal berörs. Kommer det att finnas någon vägledning till hur många som menas med ”ett fåtal”?

Det finns en motsägelse mellan att behålla begreppet ”snarast”, som enligt utredningen innebär ungefär sex år, baserat på den tid som länsstyrelsen i vissa fall har gett kommuner vid förelägganden om att bygga ut kommunalt vatten och avlopp, och inte ändra det till ”så snart det kan ske” när det samtidigt föreslås att ett rimligt tidsperspektiv för en va-plan skulle vara 12 år. Därför föreslås att betänkandet revideras på den punkten så att det inte öppet i va-planen pekats ut i vilka områden kommunen åsidosätter sin skyldighet att förse fastigheterna med kommunalt va ”snarast”.

Planen ska innehålla en redogörelse för kommunens bedömning av hur en ökad belastning på de allmänna va-anläggningarna ska hanteras vid skyfall.

Texten bör formuleras på ett annat sätt. Den implicerar nu att den allmänna va-anläggningen har någon möjlighet att hantera skyfall vilket inte är korrekt. Anläggningen blir påverkad, och i och med det potentiellt övriga samhället, och det kan vara bra att veta hur, men va-anläggningen kan på intet sätt hantera ett skyfall. En alternativ formulering skulle kunna var: Planen ska innehålla en bedömning av hur den allmänna va-anläggningen påverkas vid ett skyfall.

Generellt behöver betänkandet revideras med avseende på vad som skrivs om hållbar dagvattenhantering och skyfall. På vissa ställen står det att va-anläggningen varken kan eller ska hantera skyfall och på vissa ställen står det att den ska det. Enligt branschens riktlinjer och vedertagen kunskap så är det inte samhällsekonomiskt försvarbart att skyfall hanteras av va-anläggningen. När det gäller hantering av skyfall kan bara en god samhällsplanering och höjdsättning av bebyggelsen minimera skadorna. Det är frågor som regleras i Plan- och bygglagen vilket också utredningen lyfter upp. Trots detta väljer den att inte ta hänsyn till verkligheten utan snarare hur befintlig lagstiftning är utformad.

Stadsbyggnadsförvaltningen ställer sig bakom juristen Gilbert Nordenswans, jurist på va-organisationernas branschorganisation Svenskt Vatten särskilda yttrande som ingår i betänkandet och som särskilt tar upp utredningens bristande förutsättningar och resultat vad gäller hållbar dagvattenhantering och skyfallshantering.

Även i själva betänkandet tas detta upp genom att föreslå fortsatt utredningsarbete om:

- Dagvattenhanteringen i ett större sammanhang.
- Möjligheter till markåtkomst för en långsiktigt hållbar dagvattenhantering.

Det är ett förslag som Stadsbyggnadsförvaltningen ställer sig bakom.

6 b § Innan kommunen antar en plan enligt 6 a § ska kommunen

1. på lämpligt sätt och i skäligen omfattning samråda med de fastighetsinnehavare och myndigheter som kan ha ett väsentligt intresse av planen, och
2. ställa ut ett förslag till plan för granskning under minst fyra veckor. Kommunen ska informera om utställningen på sin webbplats före utställningstidens början. Informationen ska innehålla uppgift om förslagets huvudsakliga innebörd, var det ställs ut samt inom vilken tid och till vem synpunkter ska lämnas.

6 c § När kommunen antar planen enligt 6 a § ska kommunen ta hänsyn till de synpunkter som kommit fram i samrådet och granskningen enligt 6 b §.

6 d § Bestämmelserna i 6 b och 6 c §§ gäller även förslag till ändringar i en plan enligt 6 a §. En kommun behöver inte ställa ut ett förslag till ändring i planen som endast berör ett fåtal fastighetsinnehavare eller annars är liten.

En farhåga som Stadsbyggnadsförvaltningen har är att mängden inkomna synpunkter på samrådet kommer bli mycket omfattande och kräva stora personalresurser. I värsta fall kommer personalresurser behöva tas från kärnverksamheten för att hantera synpunkter vilket i slutändan kan drabba både anslutna och framtida brukare. En mer omfattande konsekvensbeskrivning av vilka som ska samrådas med och hur det ska lösas praktiskt hade behövts.

Underlag för beslut

- SOU 2018:34 Vägar till hållbara vattentjänster.
- P110 Avledning av dag-, drän- och spillvatten

Förslag till beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden tillstyrker förvaltningens remissvar till SOU 2018:34 Vägar till hållbara vattentjänster.

Trafik- och arbetsutskottes förslag till stadsbyggnadsnämnden

1. Stadsbyggnadsnämnden tillstyrker förvaltningens remissvar till SOU 2018:34 Vägar till hållbara vattentjänster.

Stadsbyggnadsnämndens beslut

1. Stadsbyggnadsnämnden tillstyrker förvaltningens remissvar till SOU 2018:34 Vägar till hållbara vattentjänster.

Expedieras: Akt

För verkställighet: KS/KF